

2021-2025 Európai Kábítószer elleni stratégia^[1] - Összegzés-

Baráth Noémi Emőke

2020. júliusában az Európai Bizottság előterjesztette a 2021–2025-ös időszakra szóló kábítószer elleni uniós programot, stratégiát (továbbiakban: stratégia), amelyet december 18-án el is fogadtak. Fő prioritásként jelenik meg a társadalmi stabilitás és a biztonság, valamint a tudatosság attitűdjének növelése. A 2021-es évben az elfogadott stratégia alapján az EU Tanács cselekvési tervet dolgoz ki a stratégiai célok megvalósítása érdekében.

A stratégia a nemzeti stratégiák értékét szeretné növelni a nemzeti szükségletek és a jogszabályok alkalmazása mellett. A stratégia hangsúlyozza, hogy minden személynek, kortól, nemtől, kábítószer-használati zavartól függetlenül joga van az elérhető legmagasabb szintű fizikai és mentális egészséghez, amely része az erőszakmentességnek. A stratégia céljai között megtalálható, hogy elősegítse a tiltott kábítószeres hagyományos és online piacainak ellehetetlenítését, a kábítószer-előállításban és -kereskedelemben részt vevő bűnszervezetek felszámolását, a büntető igazságszolgáltatási rendszer hatékony alkalmazását, a hírszerzésen alapuló, eredményes bűnüldözést, a tiltott

kábítószeres piacaihoz kapcsolódó erőszak szintjének csökkentését és a hírszerzési információk fokozott megosztását annak érdekében, hogy minden felelős szereplő közös megközelítést alkalmazzon.

A fő stratégiai prioritások (11):

1. Az uniós tagállamokban működő, azokból származó vagy azokat célzó, nagy kockázatot jelentő bűnszervezetek ellehetetlenítése és felszámolása; az egyéb biztonsági fenyegetésekkel való összefüggések kezelése és a bűnmegelőzés javítása.
2. A kábítószeres és kábítószer-prekursorok tiltott nagykereskedelmének jobb felderítése az uniós belépési és kilépési pontokon.
3. A logisztikai és digitális csatornáknak a tiltott kábítószeres közepes és kis volumenű terjesztésére való kihasználása elleni fellépés, valamint az e csatornákon keresztül csempészett tiltott anyagok nagyobb arányú lefoglalása, szoros együttműködésben a magánszektorral.
4. A tiltott kábítószer-előállítás felszámolása és az illegális termesztés elleni küzdelem, a kábítószer-prekursorok tiltott kábítószer-előállítás céljából történő eltérítésének és kereskedelmének megelőzése, valamint a környezeti károk kezelése.
5. A kábítószer-használat megelőzése és a kábítószeres káros hatásainak tudatosítása.

MAGYAR DROGFIGYELŐ

6. A kezelést és ellátást biztosító szolgáltatások megerősítése és az azokhoz való hozzáférés biztosítása.
7. Kockázat- és ártalomcsökkentési beavatkozások és egyéb intézkedések a kábítószer-fogyasztók védelmére és támogatására.
8. A büntetés-végrehajtási intézetekben és a szabadon bocsátást követően kábítószereket fogyasztó személyek egészségügyi és szociális szükségleteinek kezelése.
9. A harmadik országokkal, régiókkal, nemzetközi és regionális szervezetekkel, valamint multilaterális szinten folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése, a stratégiában foglalt megközelítés és célkitűzések megvalósítása érdekében, többek között a fejlesztés területén. Az emberközpontú, az emberi jogokat szem előtt tartó drogpolitika globális előmozdításában az EU által betöltött szerep fokozása.
10. Szinergiák kialakítása annak érdekében, hogy az EU-nak és tagállamainak rendelkezésére álljon az ahhoz szükséges átfogó kutatási tényanyag, valamint előrelátásra szolgáló kapacitás, hogy hatékonyabb, innovatívabb és agilisebb megközelítést alkalmazhassanak a kábítószerrel kapcsolatos, egyre összetettebbé váló jelenség kapcsán, valamint hogy az EU és tagállamai felkészültebben reagálhassanak a jövőbeli kihívásokra és válságokra.
11. A stratégia és a cselekvési terv optimális végrehajtásának, az összes

érdekelte féllel való alapértelmezett koordinációnak, valamint mind uniós, mind nemzeti szinten a megfelelő erőforrások rendelkezésre bocsátásának garantálása.

A stratégia harmincnégy oldalon fejt ki a hat fő stratégiai elemet, tizenegy stratégiai pont megjelenésével. A továbbiakban a dokumentum főbb jellemzőit összegezzük.

Célok

Nyolc pontban összegzik, hogy négyéves intervallumban milyen célkitűzéseket és drogpolitikai tevékenységet kívánnak megvalósítani egy kidolgozott cselekvési terv alapján. A megfogalmazott célok között szerepel a társadalom és az egyén jólétének biztosítása, védelme, valamint az egészségtudatosság erősítése. A stratégia emberjogi alapelvek biztosításával, multidiszciplináris, integrált szemlélettel kívánja a „kábitószer-jelenséget” megközelíteni. Ennek tükrében az illegális kábítószerrel kapcsolatos stratégiai intézkedéseknek 2025-ig éreztetniük kell a hatásukat az eredményes és hatékony egészségmegóvó, társadalmi stabilitás és biztonság, valamint egészségre kockázatos magatartásokkal kapcsolatos végrehajtások esetében. Csökkenteni kell a végrehajtáshoz kapcsolódó negatív következményeket, figyelmet kell fordítani a fenntartható fejlődésre és az emberi jogokra.

A negyedik pontban foglaltak a fő egyezményekre hivatkozva kiemelik,

MAGYAR DROGFIGYELŐ

hogyan a stratégia uniós alapelveken alapul és az EU alapvető értékeit képviseli, mint például az emberi méltóság, a demokrácia, az egyenlőség, a szabadság, a szolidaritás, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása. Továbbá, a stratégiának nemzetközi jogi keretet biztosít az ENSZ egyezményei által biztosított tiltott drogok kezelésére vonatkozó nemzetközi egyezménye és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata. Fontos szakpolitikai dokumentumként tekintenek az ENSZ Közgyűlésének 2016. évi, a globális kábítószer-problémával foglalkozó rendkívüli ülészakának „Közös kötelezettség- vállalásunk a globális kábítószer-probléma hatékony kezelésére és leküzdésére” című záródokumentumára. Meghatározó elem a 2019. évi miniszteri nyilatkozat, a kábítószer-probléma kezelésére és leküzdésére irányuló közös végrehajtás felgyorsítását célzó dokumentum. Nemzeti, regionális és nemzetközi szinten 2030-ig az ENSZ-rendszer elfogadott közös álláspont alapján meghatározza a kábítószeres visszaélések visszaszorítására irányuló nemzetközi politikát és a különböző intézmények közötti hatékony együttműködést, valamint a megfelelő végrehajtást támogató, az emberi jogokról és a drogpolitikáról szóló nemzetközi iránymutatások tekintetében. A Lisszaboni Szerződés elvei mentén a stratégia az EU és a tagállamok hatásköreinek szem előtt tartásával készült, amelyek tetten érhetőek a szubszidiaritás és az arányosság elvében, a nemzeti jogszabályok és sajátosságok tiszteletben tartásában. Az EU Alapjogi

Chartája szolgáltatja az alapot az emberi jogok tekintetében. A stratégia hangsúlyozza, hogy minden személynek kortól, nemtől, kábítószer-használati zavartól függetlenül joga van az elérhető legmagasabb szintű fizikai és mentális egészséghez, amely része az erőszakmentességnek.

A stratégia tényeken alapuló kiegészítésnek és támogatásnak tekinthető a nemzeti szakpolitikák stratégiákba való beépítése során. A drogpolitikát horizontálisan pozicionálja, amely egyszerre nemzeti és nemzetközi viszonylatban is vizsgálható, miközben globális jellegére is tekintettel kell lenni. Három szakpolitikai terület járulhat hozzá a stratégia céljainak eléréséhez: a kábítószer-kínálat csökkentése és a biztonság növelése, a kábítószer-kereslet csökkentése: megelőzés, kezelés és ellátás, valamint a drogfogyasztással összefüggő ártalmak kezelése. A szakpolitikákat támogató témák közül kiemeli a nemzetközi együttműködést, a kutatást és a végrehajtást.

A stratégia összesen 11 prioritást fogalmaz meg és tartalmaz egy cselekvési tervet is (EU 2021–2025 közötti időszakra szóló kábítószer elleni programja és cselekvési terve), amely az eddigi stratégiák értékelését követően levont tanulságokat, eredményeket is magába foglalja. Része a 2020-2025-re vonatkozó biztonsági unióra vonatkozó stratégia, továbbá egyéb uniós kábítószerrel összefüggő szakpolitikai intézkedéseket és a Kábítószer és a

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) és az Europol kutatási eredményeit. Továbbá megjelenik benne a civil társadalom által megfogalmazott felvetések, észrevételek, információk.

Az időbeli síkot tekintve a stratégia a jelenbe és a jövőbe tekint a kábítószer-problémával kapcsolatos kihívások számbavételekor amely szem előtt tartja a plasztikus, tényeken alapuló megközelítéseket. A vizsgált jelenség dinamikus és összetett, a jövőorientált szemlélete hozzájárul az előttünk álló kihívások hatékony kezeléséhez és a megfelelő reagálás elősegítéséhez.

1. Kábítószer-kínálat csökkentése: a biztonság növelése

A stratégia ezen eleme az európai kábítószerpiacok fejlődésére kíván választ adni a bűnmegelőzés, bűnüldözés és büntetés-végrehajtás eszközeit használva, melynek részei többek között az igazságügyi és bűnüldözési együttműködések, a hírszerzés, a betiltás, a bűncselekményekből származó vagyonekobzás. A növekvő lefoglalások nem csak a profit, hanem az erőszak emelkedését is jelentik. „A stratégia célja, hogy elősegítse a tiltott kábítószeres hagyományos és online piacainak ellehetetlenítését, a kábítószer-előállításban és -kereskedelemben részt vevő bűnszervezetek felszámolását, a büntető igazságszolgáltatási rendszer hatékony alkalmazását, a hírszerzésen alapuló, eredményes bűnüldözést, a tiltott

kábítószeres piacaihoz kapcsolódó erőszak szintjének csökkentését és a hírszerzési információk fokozott megosztását annak érdekében, hogy minden felelős szereplő közös megközelítést alkalmazzon.”

Négy prioritást fogalmaz meg, amelyeket röviden összegzünk: (1.) Unióhoz köthető nagy kockázatot jelentő bűnszervezetek felszámolása, egyéb biztonsági fenyegetésekkel való összefüggések kezelése és a bűnmegelőzés javítása. (2.) A kábítószeres és kábítószer-prekursorok tiltott nagykereskedelmének jobb felderítése az uniós belépési és kilépési pontokon. (3.) A logisztikai és digitális csatornáknak a tiltott kábítószeres közepes és kis volumenű terjesztésére való kihasználása elleni fellépés, valamint az e csatornákon keresztül csempészett tiltott anyagok nagyobb arányú lefoglalása, szoros együttműködésben a magánszektorral. (4.) A tiltott kábítószer-előállítás felszámolása és az illegális termesztés elleni küzdelem, a kábítószer-prekursorok tiltott kábítószer-előállítás céljából történő eltérítésének és kereskedelmének megelőzése, valamint a környezeti károk kezelése.

2. A kábítószer iránti kereslet csökkentése: megelőzés, kezelés és ellátás

A jelenség egy nagyon komplex, horizontálisan elhelyezkedő és egymást kölcsönösen erősítő intézkedéseket fed le, mint például: prevenció, korai észlelés

MAGYAR DROGFIGYELŐ

és beavatkozás, tanácsadás, kezelés, rehabilitáció, társadalmi visszailleszkedés és felépülés támogatása.

Egyik kiemelt célja a stratégia ezen elemének, hogy a kereslet csökkentése által hozzájáruljon a gyermekek és a fiatalok biztonságos egészségfejlődéséhez, és a tiltott kábítószeres használatának csökkentéséhez. Másik célja, hogy a drogszcénára való belépési életkort késleltesse, amelyhez szükség van a szociális jelzőrendszer megfelelő működtetésére, az igazságügyi szakpolitika és egészségügy bevonásával, amely tényeken alapuló integrált és multidiszciplináris megközelítést kíván. Továbbá a problémás kábítószer-fogyasztás megelőzése és csökkentése, a függőségek kezelése és a felépülés, valamint a társadalmi visszailleszkedés támogatása meghatározó elem.

Ezen programelemben két prioritást fogalmaz meg a stratégia:

(5.) A kábítószer-használat megelőzése és a kábítószeres káros hatásainak tudatosítása. (6.) A kezelést és ellátást biztosító szolgáltatások megerősítése és az azokhoz való hozzáférés biztosítása.

3. A kábítószeresekkel összefüggő ártalmak kezelése

A kábítószer-használat egészségügyi és társadalmi ártalmakkal járhat szűken véve a szert használó életére nézve, tágan vizsgálva pedig a család és a környezet számára. Jelen stratégiai pillér a

szakpolitikákat szólítja meg és azokat az intézkedéseket, amelyek prevenciók céljával hozzá tudnak járulni a kábítószer-fogyasztókkal és a társadalommal szemben felmerülő egészségügyi és társadalmi kockázatok csökkentésében, akár a zárt (büntetés-végrehajtási) intézményekben. Ezen intézkedések esetében a nemzeti jogszabályok és tagállami igényeket figyelembe kell venni a végrehajtás során. A stratégia külön kitért a szabadságvesztésüket töltőkre, akik a büntetés-végrehajtási intézményben akár súlyosbodó kábítószer-problémával szembesülhetnek, ám ez az időszak szolgálhat akár a függőség kezelésére vagy a rehabilitációra.

Ebben az esetben is két stratégiai pont azonosítható:

(7.) Kockázat- és ártalomcsökkentési beavatkozások és egyéb intézkedések a kábítószer-fogyasztók védelmére és támogatására. (8.) A büntetés-végrehajtási intézetekben és a szabadon bocsátást követően kábítószereket fogyasztó személyek egészségügyi és szociális szükségleteinek kezelése.

4. Nemzetközi Együttműködés

A drogpolitikai dimenziók globális természetéből adódóan igénylik a nemzetközi együttműködések hatékony működtetését a stratégiában foglalt célok elérése érdekében. Ennek értelmében egy multidiszciplináris, tényeken alapuló, emberi jogokat tiszteletben tartó összefogással érhető el. „Ez szükségessé teszi mindenekelőtt, hogy a kábítószeres

MAGYAR DROGFIGYELŐ

területén folytatott nemzetközi együttműködés az EU és partnerei közötti általános politikai kapcsolatok és keretmegállapodások szerves részévé váljon, nemzeti és/vagy regionális szinten egyaránt. Adott esetben, a fenyegetésértékelés információtartalmának növelése érdekében, a már létező uniós politikák keretein belül ki kell aknázni a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) eszközeivel (például a közös biztonság- és védelempolitika – KBVP – misszióival és műveleteivel) való együttműködés lehetőségeit. A főképvisezőnek az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) támogatásával elő kell segítenie ezt a folyamatot.”

A fő stratégiai pont a nemzetközi együttműködésekben belül:

(9.) A harmadik országokkal, nemzetközi és regionális szervezetekkel, valamint multilaterális szinten folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése, a stratégiai célok elérése érdekében. Az emberközpontú, az emberi jogokat szem előtt tartó drogpolitika globális előmozdításában az EU által betöltött szerep fokozása.

5. Kutatás, innováció, előrelátás

A kábítószer-jelenség minél átfogóbb megértéséhez szükség van a szakterületeken átívelő kutatásra, fejlesztésre, innovációra és előrelátásra, különösen az egészségügyi és biztonsági aspektus szem előtt tartásával. Fontos a hatékonyság meghatározása a beavatkozás területén és a megbízható

tényeken alapuló információk feldolgozása, amely hozzájárulhat a különböző kapcsolódó szakpolitikai döntésekhez, valamint a gyakorlati alkalmazás eszköztárának szélesítéséhez. A szinergiák támogatása és az erőforrások hatékony elosztása által megvalósulhat egy jövőorientált megközelítés, amely új trendek azonosítását és gyors és hatékony válaszreakciót eredményezhet.

A kutatás, innováció pillérhez kapcsolódó stratégiai pont: (10.) „Szinergiák kialakítása annak érdekében, hogy az EU-nak és tagállamainak rendelkezésére álljon az ahhoz szükséges átfogó kutatási tényanyag, valamint előrelátásra szolgáló kapacitás, hogy hatékonyabb, innovatívabb és agilisebb megközelítést alkalmazhassanak a kábítószerrel kapcsolatos, egyre összetettebbé váló jelenség kapcsán, valamint hogy az EU és tagállamai felkészültebben reagálhassanak a jövőbeli kihívásokra és válságokra”.

6. Koordináció, irányítás, végrehajtás

A stratégia utolsó pillérében a cselekvési terv részleteire hívja fel a figyelmet a dokumentum. Az intézkedésekkel kapcsolatban három kritériumot határoz meg: az adatoknak tényeken kell alapulniuk és tudományosan megalapozottak kell legyenek, valamint mérhető, megvalósítható és értékelhető eredményekre kell irányulniuk. Jellemzően időhöz kötöttek lesznek és a végrehajtásért felelős szereplők meg

MAGYAR DROGFIGYELŐ

lesznek nevezve. Végül, uniós értéktöltéssel és hozzáadott értékkel kell bírjanak.

A cselekvési terv végrehajtásának célja az uniós és tagállami szinten szerveződő drogpolitikák közötti összhang megteremtése. A Bizottság figyelemmel kíséri a stratégia megvalósulását és küldős értékelést végez annak megvalósulásáról. Fontosnak tartják az uniós és tagállami hatáskörök összefonódása miatt a szoros együttműködést. „A koordináció megkönnyítése, valamint a szükséges szakpolitikai utánkövető intézkedések, többek között a nyomon követés lehetővé tétele érdekében a Bizottság, az elnökség és a kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoport – mint a drogpolitikáért felelős tanácsi előkészítő szerv – szorosan együttműködnek egymással. A kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoport ezenfelül megbeszélések, illetve a legjobb gyakorlatok cseréje révén is támogatást biztosít a tagállamoknak a stratégia és a cselekvési terv tagállami végrehajtásával kapcsolatban. E tekintetben biztosítani kell az egymást követő elnökségek közötti folytonosságot. Az értékelés eredményei – amint hozzáférhetőek, de legkésőbb 2025. március 31-én – az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére fognak állni a releváns fórumokon, mindenekelőtt a kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoportban való megvitatás céljából. Ezek a megbeszélések fognak alapul szolgálni az uniós drogpolitika jövőbeli alakítását, valamint az uniós

drogstratégia Tanács által jóváhagyandó következő ciklusát meghatározó döntéshozatalhoz.”

A forrásokat célzottan kell biztosítani a stratégiai célok között arányosan elosztva, uniós és nemzeti szinten. „A stratégiában meghatározott prioritásokra ágazatközi uniós támogatási forrásokból kell elkülöníteni a fedezetet, különösen a Belső Biztonsági Alapból, az uniós egészségügyi cselekvési programból, az Európai horizont biztonsági kutatási részéből, a kohéziós politikai alapokból, a Digitális Európa programból és a Jogok és értékek programból.” Az EMCDDA és az Europol helyzetének erősítése fontos a kábítószer-jelenség jelenlegi és jövőbeli kihívásainak kezelésében. A drogpolitika kialakításában és végrehajtásában biztosítani kell a civil társadalom részvételét.

A megfogalmazott stratégiai pont: (11.) A stratégia és a cselekvési terv optimális végrehajtásának, az összes érdekelt féllel való alapértelmezett koordinációnak, valamint mind uniós, mind nemzeti szinten a megfelelő erőforrások rendelkezésre bocsátásának garantálása.

A stratégia kezelendő területeket is azonosít. Ezeknek kivonatát az alábbi részben összegezzük.

A kábítószer-kínálat területén tizenegy pont lett meghatározva:

1. Az EU-ban és a határokon átnyúló kábítószerpiacokon tevékenykedő, nagy kockázatot jelentő bűnszervezetek elleni

MAGYAR DROGFIGYELŐ

fellépés; a prioritások meghatározása a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklussal (EMPACT) (4) szinergiában; a bűnözői üzleti modellek ellehetetlenítése – különösen azoké, amelyek elősegítik a különböző bűnszervezetek közötti együttműködést; –; valamint az egyéb biztonsági fenyegetésekkel való összefüggések kezelése.

2. A tiltott kábítószeres piacain aktív bűnszervezetek jövedelmének és eszközeinek felkutatása, nyomon követése, befagyasztása és elkobzása.

3. A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények megelőzése, különös tekintettel az erőszak elleni fellépésre, a korrupció csökkentésére és a kiszolgáltatott csoportok kizsákmányolásának kezelésére, amelynek során azokat a mögöttes tényezőket kell kezelni, amelyek az ilyen személyeknek a tiltott kábítószeres piacaira való belépését eredményezik.

4. Fellépés a kábítószeres és kábítószer-prekursoroknak a meglévő jogszerű kereskedelmi csatornákon bonyolított, az EU-ba irányuló és az EU-ból kiinduló csempészése ellen.

5. Azon határátkelőhelyek fokozottabb monitorozása, amelyek nem képezik részét a kiépült kereskedelmi csatornáknak, az uniós külső határok tiltott vagy be nem jelentett átlépésének hatékonyabb megelőzése céljából.

6. A digitalizált tiltott kábítószer-piacok elleni fellépés.

7. A postai és gyorsposta-szolgáltatások útján bonyolított kábítószer-kereskedelem elleni célzott fellépés.

8. Az Uniót átszelő vasúti és folyami útvonalak, valamint az általános célú légtér esetében alkalmazott monitorozási és nyomozási módszerek megerősítése.

9. Fellépés a szintetikus kábítószeres tiltott előállítására és a kábítószeres tiltott termesztése ellen.

10. Fellépés a kábítószer-prekursorok eltérítése és kereskedelme, valamint az alternatív vegyi anyagok fejlesztése ellen.

11. A tiltott kábítószer-előállításához és -kereskedelemehez kapcsolódó környezeti bűnözés elleni küzdelem.

A kábítószer iránti kereslet csökkentését tárgyaló stratégiai pillér tárgyalása során tizenegy kezelendő területet lett meghatározva:

1. Tényeken alapuló, környezeti és egyetemes megelőzési beavatkozások és stratégiák kidolgozása, végrehajtása és szükség esetén azok hozzáférhetőségének növelése adott célcsoportok és környezetek vonatkozásában a reziliencia javítása, valamint az életviteli készségek erősítése és az egészséges élethez vezető döntések előmozdítása érdekében.

2. A fiatalokat és más veszélyeztetett csoportokat célzó, tényeken alapuló megelőző beavatkozások kidolgozása, végrehajtása és szükség esetén azok hozzáférhetőségének növelése.

3. Tényeken alapuló, korai beavatkozási intézkedések kidolgozása, végrehajtása és szükség esetén azok hozzáférhetőségének növelése.

4. A megelőzésre vonatkozó legújabb tudományos ismeretek terjesztése a döntéshozók és a gyakorló szakemberek

MAGYAR DROGFIGYELŐ

körében, valamint képzés biztosítása számukra.

5. A kábítószer hatása alatt történő járművezetés problémájának kezelése.

6. Az olyan kezelést és ellátást biztosító szolgáltatásokhoz való önkéntes hozzáférés biztosítása, amelyek más egészségügyi és szociális támogató szolgálatokkal szoros együttműködésben és koordinációban működnek.

7. A sorstárs-közösségek munkájának előmozdítása.

8. A kezelésekhöz való hozzáférés akadályainak azonosítása és felszámolása, valamint az egyéni szükségleteken alapuló kezelést és ellátást biztosító szolgáltatások általi lefedettség biztosítása, illetve szükség esetén kibővítése.

9. A stigmatizáció csökkentése.

10. A nők sajátos szükségleteihez igazított kezelés és ellátás széleskörű megvalósítása.

11. A speciális ellátást igénylő csoportokra szabott ellátási modellek alkalmazása.

12. Az anyagokhoz való, orvosi és tudományos célból történő hozzáférésnek, azok elérhetőségének és megfelelő használatának biztosítása, illetve szükség esetén javítása.

A kábítószerekkel összefüggő ártalmak kezelése során nyolc kezelendő prioritást azonosítottak a stratégiában:

1. A kábítószerrel összefüggő fertőző betegségek prevalenciájának és incidenciájának, valamint az egyéb negatív egészségügyi és társadalmi

következmények előfordulási gyakoriságának a csökkentése.

2. A túladagolás és a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálesetek megelőzése.

3. A civil társadalom részvételének előmozdítása és fenntartható finanszírozás biztosítása.

4. A kényszerítő szankciók alternatíváinak biztosítása.

5. Biztosítani kell az egészségügyi szolgáltatások ekvivalenciáját és folytonosságát a börtönökben és a pártfogó felügyelet során.

6. Tényeken alapuló intézkedéseket kell hozni a büntetés-végrehajtási intézetekben a kábítószer-használat és az azzal járó egészségügyi következmények megelőzése és csökkentése érdekében, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek a kábítószerekkel összefüggő halálesetek kockázatának és a vér útján terjedő vírusok átadásának csökkentésére irányulnak.

7. Biztosítani kell a túladagolások megelőzését és az érintetteket a megfelelő szolgálatokhoz kell irányítani annak érdekében, hogy garantált legyen az ellátás folyamatossága a szabadon bocsátást követően.

8. Vissza kell szorítani a kábítószerek rendelkezésre állását a börtönökben.

A nemzetközi együttműködés során azonosított prioritások:

1. A drogpolitikára vonatkozó nemzetközi és multilaterális ütemtervek formálásának folytatása.

2. A stratégiákkal, célokkal és releváns kezdeményezésekkel kapcsolatos,

MAGYAR DROGFIGYELŐ

harmadik országokkal vagy régiókkal folytatott, fenntartható szintű párbeszéd és információmegosztás biztosítása.

3. A nemzetközi együttműködés előmozdítása az illetékes uniós ügynökségek fokozott bevonásával, azok megbízatásának keretein belül.
4. A harmadik országokkal, illetve régiókkal és egyéb partnerekkel fennálló együttműködési programok folytatása és új együttműködési programok indítása e programok rendszeres értékelései alapján.
5. A stratégia valamennyi szakpolitikai aspektusának figyelembevétele a nemzetközi együttműködés keretében, többek között a biztonsági és igazságügyi együttműködés területén, valamint a kábítószerrel kapcsolatos kérdések egészségügyi vonatkozásait illetően.
6. A fejlesztésorientált drogpolitikák és az alternatív fejlesztési intézkedések iránti elkötelezettség megerősítése.
7. A nemzetközi emberi jogi normák és kötelezettségek védelme és tiszteletben tartásuk előmozdítása a globális drogpolitikákban.

A kutatás és innováció, előrelátás során öt kezelendő prioritást határoztak meg:

1. A kutatási kapacitások megerősítése és kiszélesítése, valamint az eredmények fokozottabb megosztásának és alkalmazásának bátorítása.
2. Az innováció támogatása annak érdekében, hogy a szakpolitika és az

intézkedések súlypontja a reaktivitás helyett a proaktivitásra helyeződjön át.

3. Stratégiai előrelátás és jövőorientált megközelítés kialakítása.
4. A koordináció és a szinergiák megerősítése, valamint az EMCDDA, az Europol és a nemzeti kapcsolattartó pontok Reitox hálózata központi szerepének támogatása a kutatás, innováció és előrelátás területén.
5. Megfelelő finanszírozás biztosítása a kábítószerügyi kutatás, innováció és előrelátás céljára.

Az EU 2021-2025 Drogellenes Stratégia Cselekvési terve² - Összegzés -

Baráth Noémi Emőke

Az EU 2021–2025 közötti időszakra szóló kábítószer elleni cselekvési terve 53 fellépést azonosít, amelyhez prioritási pontokhoz rendelve, határidő és felelős szerv megjelölésével támogatja a stratégiában foglalt célok megvalósítását. A benyújtott stratégiához két mellékletet csatoltak, az egyik a cselekvési tervet tartalmazza, a másik dokumentum pedig a tizenkét teljesítménymutató³ ismerteti.

² forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/DOC/?uri=CELEX:52020DC0606&format=EN>

³ A teljesítménymutatókról a következő lapszámunkban olvashatnak egy összefoglalást.